

DOKTORAND: Knut Staring
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: Institutt for informatikk
FAGOMRÅDE: Globale infrastrukturer
VEILEDERE: Eric Monteiro og Jørn Braa
DISPUTASDATO: 27. mai 2011

AVHANDLINGENS TITTEL: *Organizational open source in the Global South: Scaffolding implementation based distributed development*

Med en standardisert "verktøykasse" og støtte fra et globalt nettverk, kan åpne utviklingsprosesser være velegnet for nyskaping rundt helseinformasjon i Sør.

Åpen kildekode (open source) har vist at det er mulig for folk spredt på mange ulike steder å samarbeide om utvikling av avanserte dataprogrammer, men det meste av forskning og utvikling rundt dette fenomenet dreier seg om generell programvare som Firefox, OpenOffice og Linux. Systemer tilpasset organisasjoner har fått lite fokus, og åpen kildekode er i liten grad blitt knyttet til brukerdeltagelse i design. Dessuten har både praksis og teori har vært konsentrert rundt aktiviteter i den rike delen av verden.

Universitetet i Oslo har i en årrekke forsket på informasjon i helsesektoren, og denne avhandlingen ser på et vidt nettverk av brukere og utviklere i Sør som samarbeider om både design, programmering, innføring og drifting av datasystemer for folkehelse. Mens programvare i Sør tradisjonelt er blitt importert fra Europa eller USA, har aksjonsforskning under paraplyen Health Information System Project (hisp.uio.no) bygget opp både en webbasert infrastruktur og et nettverk av programmeringsteam med hovedvekt på Sør-Afrika, Vietnam, India og Norge, tett knyttet til brukere og helseeksperter i land som Sierra Leone, Kenya og Tadjikistan.

Gjennom gjensidig støtte over landegrensene kan selv ressursfattige organisasjoner i Sør delta i design og utvikling av egnede systemer. Nøkler til dette ligger i fleksibel arkitektur og lokale systeminnførere som kan jobbe såvel med sluttbrukerne som med IT-spesialistene, og i strukturer som støtter flyt mellom installasjoner og land – av både systemmoduler og folk. Egnede programmerere og sluttbrukere kan påta seg en designerrolle, og også bringe med seg lokalt utviklete moduler til andre deler av nettverket. For å virke som spirer til videre nyskaping må modulene da først generaliseres, for så å kunne tilpasses nye situasjoner. Slike *metadesign-prosesser* muliggjøres gjennom en åpent tilgjengelig samling av verktøy, standarder og rammeverk for programmering og webbasert koordinering. Videre er det viktig med *institusjonell støtte*, ved at nyskapingen forankres i lokale utdanningsinstitusjoner og praksiser, og langsiktig samarbeid inngås med tilgrensende og komplementære prosjekter, både globalt og lokalt.

Knut Staring er utdannet innen informasjonssystemer, økonomi og Asia-studier fra Universitetet i Oslo og Cornell University. Han har erfaring fra undervisning og konsulentvirksomhet, og har siden 2009 arbeidet for Verdens helseorganisasjon (WHO) i Geneve.